Möödus 100 aastat Riigikohtu esimesest avalikust istungist

14. jaanuar 2020

14. jaanuaril 1920 kogunes Tartu raekojas esimesele avalikule istungile Riigikohtu esimene koosseis – nii tähistab tänane päev Eesti kõrgeima õigusemõistmise 100. sünnipäeva.

Riigikohtule kui Eesti Vabariigi kõrgeimale kohtule panid aluse 21. oktoobril 1919 Asutava Kogu vastu võetud riigikohtu seadus ja 1920. aasta põhiseadus. Riigikohtu kui eelkõige kassatsioonikohtu ülesandeks sai muu hulgas kaebuste lahendamine alamate kohtute otsuste peale, kohtute üle võimu ja järelevalve teostamine, kohtunike ametisse nimetamine ja vabastamine ning kohtupraktika ühtlustamine. Riigikohtu esimeseks esimeheks valiti endine Maanõukogu esimees ja Asutava Kogu liige Kaarel Parts ning liikmeteks Paul Beniko, Rein Koemets, Jaan Lõo, Hugo Reiman, Martin Taevere ja Peeter Puusepp. Riigikohtu asukohaks määrati Tartu.

„Riigikohus on meie rahva suveräänse tahtmise ilmutaja Asutava Kogu poolt volitud ja kutsutud Eesti Vabariigi nimel Eestis kõrgemat kohtuvõimu teostama, õiguse möistmist juhatama ja ülemvalvajaks olema, et meie maal õigus ja seaduslikkus ametiasutustes ja kodanlistes vahekordades valitseks," märkis 14. jaanuaril 1920 Riigikohtu esimesel avalikul istungil toonane Riigikohtu esimees Kaarel Parts.

Samuti nagu Kaarel Parts 100 aastat tagasi, rõhutas praegune Riigikohtu esimees Villu Kõve Riigikohtu asutamisele pühendatud koosviibimisel Tartu raekojas, et Riigikohtu kui Eesti kõrgeima õigusemõistja roll on tagada õiguste igakülgne kaitse. "100 aastat tagasi sai Eesti Vabariik kõrgeima õigusemõistmise enda kätte. Riigikohus on seisnud põhiseadusliku korra kaitsmise eest, olnud demokraatia tagaja ning on meie õigusriiki kaitsmas ka praegu, keerulises ja muutlikus maailmas. Palju õnne meile kõigile ning jaksu neile, kes seisavad Eesti ja meie õigusriigi eest!"

Riigikohtu 100. aastapäeva puhul avas Villu Kõve täna austusavaldusena Riigikohtu esimesele koosseisule mälestustahvli Tartus Jaan Poska Gümnaasiumi seinal – just selles majas töötasid esimesed riigikohtunikud. Jaan Poska Gümnaasiumi Tartu rahu saalis esitleti ka Riigikohtu aastapäevale pühendatud postmarki. Pidulikul koosviibimisel Tartu raekojas tänati Riigikohtu ja põhiseaduse 100. aastapäevale pühendatud kaasuskonkursi parimaid õpilasi ja nende juhendajaid. Tartu raekoja kellatornis toimus Riigikohtu sünnipäevaks loodud kellamängu „Tornitipud" esmaesitlus.

Riigikohtu 100. aastapäeva tähistamine jätkub kevadel Riigikohtu esimehe vastuvõtu, piduliku aktuse ja Riigikohtu Lossi tänava hoone taasavamisega 28. mail.

Susann Kivi
Riigikohtu pressiesindaja
+372 5333 9846
susann [dot] kivi@riigikohus [dot] ee

